

Sedamdeset godina POŠK-a

NABRAJAJUĆI IZNIMNE USPJEHE OVOG SKROMNOG ŠPORTSKOG KOLEKTIVA, NE MOŽEMO SE NE PRISJETITI DA JE SVE POČELO PRIJE 70 GODINA, KADA JE GRUPA LJUBITELJA ŠPORTOVA NA VODI U UVALI FIRULE ODLUČILA OZAKONITI RAD SVOG KLUBA

Piše **Jurica Gizdić**

Pomorski omladinski športski klub djeluje u uvali Firule u istočnom dijelu Splita. Zbog udaljenosti od grada, prvi posjetitelji uvale spominju se tek uoči I. svjetskog rata. Tamo su dolazile i male skupine đaka koje su strasno uživale u moru. Jednoga su dana došli na ideju da to područje proglaše „Republikom Pušipalta“. „Republika“ je bio naziv za tadašnja „divlja“ društva.

Pred kraj I. svjetskog rata aktivnosti u uvali su još više oživjele, a počela su se održavati i prva natjecanja u ronjenju, plivanju i „igri na balun“. To je rezultiralo osnivanjem Pomorskog športskog kluba *Firule* 13. listopada 1920. godine. Marljivi članovi kluba podigli su vlastitim snagama i sredstvima prekrasan drveni dom veličine 16x8 m. Pokraj prostorija za članove i upravu u domu je postojala i biblioteka. Godine 1925. na suprotnoj obali uvale Firule osnovan je Plivački omladinski klub *Triton*. Kao nejavni, „divlji“ klub u uvali Firule od 1927. djeluje i neregistrirani Pomorski omladinski športski klub koji je sudjelovao u raznim propagandnim natjecanjima i prvenstvima splitskih uvala koja su organizirali Splitski plivački podsavez i JŠK *Jadran*. Animator brojnih aktivnosti u POŠK-u tih godina bio je Mate Brković, zvani „Kralj Firula“. Nostalgija za PŠK *Firule* i POK *Triton*, koji su nastali u uvali Firule a prestali su s djelovanjem 1928., odnosno 1929. godine, ponukala je nekolicinu „fetivih“ firulaša da legaliziraju POŠK. Toj inicijativi priključili su se i neki uvaženi članovi *Jadrana*, koji su se u to vrijeme, zbog nesuglasica, udaljili od matičnog kluba.

Osnivanje kluba

Osnivački odbor je učinio brojne predradnje za osnivanje kluba. Po Splitu se dijelio letak u kojem se, među ostalim, predlaže osnivanje još jednog plivačkog kluba. Ministarstvo za fizičko vaspitanje naroda u Beogradu je 24. veljače 1937. odobrilo pravila kluba, a u nedjelju 11. travnja 1937. održana je osnivačka skupština Plivačkog omladinskog športskog kluba. Skupštinu je otvorio Petar - Pjerin Šerić. On je govorio o tradiciji športova na vodi na području Bačvica i Firula. Gjuro Bjedov, otac proslavljene plivačice Đurdice Bjedov, govorio je o djelovanju bivših klubova, *Firula* i *Tritona*. Nakon prihvaćanja pravila za predsjednika kluba izabran je Jerko Čulić, a za potpredsjednike Petar - Pjerin Šerić i Josip Koščina. Izabrani su i tajnik Frano Samardžić, blagajnik Nenad Ožanić i tehnički referent Gjuro Bjedov. Prvi odbornici kluba bili su Tonko Bibić, Toma Bradarić, Franko Katavić, Seka Kuzmanić, Bruno Mandić, Mate Palavršić, Žarko Radovčić i Ante Šarić. Članovi kluba su sve do početka II. svjetskog rata nastupali na raznim lokalnim prvenstvima i propagandnim natjecanjima. Kada je društvo od Jadranske straže, društvene organizacije sa zadatkom kulturnog, gospodarskog i općeg unaprjeđivanja Jadrana, dobilo na korištenje dom nekadašnjeg PŠK *Firule*, u klubu se naglo razvio i društveni život.

POŠK-ov dan

Tijekom svake kupališne sezone organizirao se tradicionalni POŠK-ov dan. Na programu su bila razna plivačka i vaterpolska natjecanja i šaljivi skokovi, a navečer je u restoraciji Ivanišević priređena velika društvena zabava s plesom. Na drugoj sjednici Skupštine, 29. siječnja 1939. godine, dužnost predsjednika preuzeo je Vinko Ružić. To je ujedno bila posljednja sjednica Skupštine POŠK-a prije II. svjetskog rata. Nakon 1945. godine POŠK djeluje neregistrirano sve do 1952. godine. Nekolicina starih, predratnih „poškovača“, sazvala je 9. srpnja 1952. godine, putem dnevnog tiska, sastanak u prostorima dječjeg vrtića na Firulama radi obnavljanja kluba. Za predsjednika kluba izabran je Ilija Čolović. Klub je odmah marljivo započeo s radom. Riješeno je i pitanje stručnog kadra. Za trenera plivanja angažiran

Vaterpolska momčad POŠK-a prvak Hrvatske 1955. godine

Izgradnja doma POŠK-a
u uvali Zenta 1952. godine

je Zdenko Mihovilović, a vaterpoliste je dobrovoljno preuzeo kapetan Jozo Dabović, predratni igrač dubrovačkog PK *Jug*. Već iduće godine Ahmed Piragić je u disciplini 100 m leđnim načinom postao pionirski prvak Hrvatske. Vaterpolska momčad POŠK-a je 1955. osvojila prvenstvo Hrvatske, a Svjetlana Krajtmajer - Kragić prva je na državnom prvenstvu u disciplini leptir 1956. godine.

Uspjesi vaterpolista

Godine 1960. vaterpolisti su postali članovi I. savezne lige. Iste godine u POŠK-u je počela plivati Đurđica Bjedov, kasnije olimpijska pobjednica. Šezdesetih godina Maja Jelovac je više puta osvojila prvenstvo države u disciplini leptir na 100 metara. Klub je 1973. prerastao u športsko društvo u kojem potpuno samostalno djeluju plivački i vaterpolski klub. Vaterpolist Damir Polić je prvi igrač kluba koji je na jednom velikom međunarodnom natjecanju osvojio medalju. Na Svjetskom prvenstvu 1973. osvojio je brončanu medalju. Kao trener reprezentacije Jugoslavije u vaterpolu, Antun Toni Petrić je osvojio medalje na svjetskim i europskim prvenstvima. Godine 1976. djelovanje društva je pospješio prvi službeni sponzor, pa je nazivu društva pridodat - *Brodmerkur*. U plivačkom dijelu kluba odlične rezultate postigli su višestruki državni prvaci i olimpijci Hrvoje Barić i Ana Marija Petričević.

Osvojen i Kup europskih prvaka

Vaterpolska momčad POŠK-a je više puta osvojila Kup Jugoslavije. Godine 1981. POŠK - *Brodmerkur* je osvojio Kup pobjednika kupova Europe. Pod vodstvom trenera Vlahe Asića i njegova pomoćnika Nevena Franceshija nastupili su Ante Bratić, Deni Lušić, Damir Polić, Miro Trumbić, Ivica Gabrilo, Milivoj Bebić, Željko Kaurlo, Ivica Milardović, Luka Tudor, Branko Jovanović, Igor Bradarić, Goran Kirigin, Zoran Sušak i Srđan Reljić.

Nakon dvije godine, POŠK - *Brodmerkur* je ponovo pobjednik Kupa pobjednika kupova Europe i pobjednik superfinala Kupa Europe u sastavu Ante Bratić, Deni Lušić, Miro Trumbić, Ivica Gabrilo, Branko Jovanović, Milivoj Bebić, Ivica Milardović, Željko Kaurlo, Robert Andrijić, Tino Vegar, Ro-

bert Živković i Siniša Jokić, pod vodstvom trenerskog dvojca Momčilo Čurković - Antun Toni Petrić.

Stvaranjem Hrvatske vaterpolske lige, vaterpolska ekipa neko vrijeme nastupa pod nazivom *Slobodna Dalmacija* i u sezoni 1997./1998. osvaja naslov prvaka Hrvatske. Najveći uspjeh postignut je u sezoni 1998./1999., kada je vaterpolska ekipa nastupala pod nazivom *Splitska banka*. Pod vodstvom trenera Dragana Matutinovića, taj su uspjeh ostvarili Dragan Rebić, Ivan Katura, Višeslav Sarić, Aljoša Kunac, Vladimir Moćan, Roman Polačik, Aleksandar Nagy, Petar Trumbić, Teo Đogaš, Nikša Jaić, David Burburan, Srđan Bradarić, Samir Barać, Alen Bošković, Mario Oreb i Dario Mužić.

Iz društva potekli brojni olimpijci

Brojni članovi POŠK-a su kao državni reprezentativci sudjelovali na europskim i svjetskim prvenstvima i olimpijskim igrama. Na OI 1984. zlatne medalje osvojili su Milivoj Bebić i Deni Lušić. Isti uspjeh Deni Lušić je postigao i na OI 1988. godine. Srebrne medalje na OI 1980. osvojili su Milivoj Bebić i Damir Polić. Bivši igrači POŠK-a, Siniša Školneković i Tino Vegar, osvojili su srebrne medalje na OI 1996. Bivši plivač POŠK-a Duje Draganja je na OI u Ateni 2004. godine osvojio srebrnu olimpijsku medalju na 50 metara slobodno.

Nabrajajući iznimne uspjehe ovog skromnog športskog kolektiva, ne možemo se ne prisjetiti da je sve počelo prije 70 godina, kada je grupa ljubitelja športova na vodi u uvali Firule odlučila ozakoniti rad svog kluba.

Literatura

1. Marović, D. - Radja, M. (2006). Povijest športa u Splitu 1918. - 1941. Split: Splitski savez športova.
2. Krstinić, V. (1963). POŠK od zone do lige. Split: Plivački omladinski sportski klub.
3. Marović, D., Bradarić, S., Vukičević, S. (1967). POŠK 1937. - 1967. Split: POŠK.
4. Petrić, A. (1984). Sport u Splitu 1944. - 1984. Split: Savez za fizičku kulturu općine Split